

ת"פ 40056/02/22 - מדינת ישראל נגד ראמי סויטאת,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 40056-02-22 מדינת ישראל נ' סויטאת (עציר)

לפני כבוד השופט ארז פורת

המאשימה

נגד

הנאשם

ראמי סויטאת, (עציר)

גזר דין

1. הנאשם הודה והורשע בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום שעניין באישום הראשון שתי עבירות של **התפרעות** לפי סעיף 152 בחוק העונשין, התשל"ז-1977, **והיזק בזדון בצוואת** לפי סעיף 452 + 29 בחוק העונשין. ובאישום השני **עבירות בנשק - הובלה ונשיאת נשק ותחמושת** - לפי סעיף 144(ב) בחוק העונשין; **החזקת נשק ותחמושת** - לפי סעיף 144(ב) בחוק העונשין; וירי מנשק חם לפי סעיף 340א(א) בחוק העונשין. זאת מבלי שנשמעו ראיות בתיק וללא כל הסכמה מצד המאשימה לעניין העונש.

עובדות כתב האישום

2. האישום הראשון עניינו באירועים שהתרחשו במהלך "מבצע שומר חומות", תקופה בה התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות ברחבי הארץ, על רקע לאומני-גזעני. בתאריכים 11-12.05.2021 בשעות הערב, התקהלו ללא אישור, עשרות רבות של אנשים בכניסה הדרום מזרחית לכפר ג'דידה, סמוך לכביש הבינעירוני 70, וכן בצומת הכניסה הדרומית לכפר מכר, סמוך לכביש הבינעירוני 85. המשתתפים בהתקהלויות חסמו את הצמתים והפריעו לתנועה באמצעות רכב וצמיגים בוערים, וידו אבנים ובקבוקי תבערה לעבר שוטרים שפעלו במקום. הנאשם, בהיותו רעול פנים, נטל חלק בהתפרעויות בצומת מכר ולאחר מכן בצומת ג'דידה, בכך שיידה אבנים לעבר הרמזורים בצמתים ויחד עם אחרים גרם לכך שהרמזורים בצמתים הפסיקו לפעול.

3. האישום השני עוסק בכך שבתקופה שבין אוקטובר 2021 ועד למעצרו בינואר 2022, הנאשם החזיק שלא כדין אקדח ומחסנית עם כדורים. לעיתים הסתובב הנאשם עם האקדח באזור מגוריו ובמספר הזדמנויות ירה מנשקו בשטחים פתוחים כשלושים כדורים. לאחר מעצרו הסגיר הנאשם את האקדח והתחמושת לידי החוקרים.

4. הנאשם יליד 2001, ללא עבר פלילי. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון להישנות עבירות וכי סיכויי השיקום נמוכים, ולאור זאת לא המליץ על ענישה בעלת מאפיינים שיקומיים.

5. בן דודו של הנאשם העיד כי הנאשם מגיע ממשפחה טובה אשר חלק מבניה שירתו בצה"ל וכי בכוונתם ללוות

אותו לאחר השחרור כדי להחזירו לתלם הנורמטיבי.

טיעונים לעונש

6. הצדדים טענו לעונש ההולם לעמדתם ותמכו עתירתם העונשית בפסיקה. המאשימה עתרה לקביעת שני מתחמים נפרדים. ב"כ המאשימה הדגישה את הפגיעה בערכים: שלטון החוק, שמירה על הסדר הציבורי והגנה על חיי אדם; את העובדה שהתפרעות הנאשם בוצעה בצוותא עם אחרים במצב בטחוני מתוח ורגיש, ואת הנזק שנגרם לרמזורים; כמו כן הדגישה את אחריותו המלאה של הנאשם לעבירות הנשק, ואת פוטנציאל המסוכנות שטמון בהן, גם אם לא התממש במקרה זה.

להשקפת המאשימה מתחם העונש ההולם בעבירות ההתפרעות נע בין שמונה עשר ועד שלושים חודשי מאסר בפועל; ובעבירות הנשק נע בין שלושים ושישה חודשי מאסר ועד שישים חודשי מאסר בפועל. ב"כ המאשימה עתרה להטיל על הנאשם עונשים במחצית התחתונה של כל מתחם, אשר להשקפתה ראוי כי יצטברו זה לזה, ולצד זה עונש מאסר מותנה משמעותי וקנס.

7. הסניגור הדגיש את העובדה כי הנאשם הינו צעיר כבן עשרים, ללא עבר פלילי, שהודה במיוחס לו בהזדמנות הראשונה והביע חרטה, אשר נמצא במעצר ממשי מזה כחמישה חודשים. עוד טען כי מרשו נגרר בעקבות אחרים להשתתף בהתפרעות וחלקו היה קטן - כלל אינו יודע האם אבן שזרק היא שפגעה ברמזור, ואף לא יחסה לו השלכת אבנים לעבר כוחות הביטחון; ציין שחלפה שנה וחודש מאז האירוע; לגבי עבירות הנשק טען כי נעברו על רקע ילדותי במטרה לעשות רושם, וכי הנאשם הסגיר את הנשק ביוזמתו.

לעבירות האישום הראשון הסניגור טען למתחם עונש הולם שנע בין מאסר על תנאי וקנס ועד מספר חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, ועתר להטלת עונש צופה פני עתיד. לעבירות האישום השני טען למתחם שנע בין עשרה לבין שמונה עשר חודשי מאסר בפועל. הסניגור ביקש להימנע מהטלת קנס, זאת לדבריו, בשל מצבם הכלכלי הקשה של הנאשם ומשפחתו.

8. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה וטען שביצע את העבירות על רקע ילדותי. ציין כי הוא נעדר עבר פלילי וכי הסגיר את הנשק לחוקריו במהלך חקירתו.

דיון והכרעה:

האישום הראשון - עבירות התפרעות והיזק בזדון

9. הערכים המוגנים העומדים ביסוד עבירות ההתפרעות וההיזק בזדון הינם שמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי, שלום הציבור ובטחון, שמירה על הרכוש ובמקרה זה גם חופש התנועה. בנסיבות מקרה זה: עיתוי ואופי ההתפרעות במהלך "מבצע שומר חומות"; חסימת עורקי תנועה בינעירוניים; זריקת אבנים לעבר רמזורים

וגרימת נזק לאותם רמזורים; השתתפותו של הנאשם בשני אירועים דומים והעובדה שהנאשם השתתף בהתפרעות בפנים מוסתרות. מצאתי כי הפגיעה בערכים המוגנים היא ברף הבינוני. לעבירות התפרעות המון ולמשקל שיש לתת גם למועד בו התרחשו, בפרט על רקע "מבצע שומר חומות", התייחס בית המשפט העליון לאחרונה בע"פ 901/22 **מדינת ישראל נ' אסוד** (נבו 24.02.2022):

"[...] בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הגלומה בעבירות התפרעויות המונים, אשר מציבות סכנה ישירה וממשית לחיי אדם, ואף עלולות להוביל לפגיעות רציניות בגוף ורכוש. לפיכך, נקבע כי יש לנקוט במדיניות ענישה אשר תרתיע ותסרן התפרעויות העלולות לסחוף המון רב ולצאת מגדר שליטה (ע"פ 7211/04 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 לפסק דינה של השופטת א' פרוקציה [פורסם בנבו] (13.3.2006)). עמד על כך בית משפט זה בפרשה אחרת:

"התפרעויות של המונים בכלל ועל רקע לאומני בפרט, צריכות לזכות לתגובה עונשית קשה וכואבת, יהיה מוצאם של המתפרעים אשר יהיה. כך נוהגת מדינת חוק, וכך זכאים לצפות כל הבאים בשעריו של בית המשפט" (ע"פ 2285/05 מדינת ישראל נ' חמד, פסקה 7 [פורסם בנבו] (5.12.2005) (להלן: עניין חמד)) [...]

[...] במצבים אלה, אחריותו של המשיב אינה נקבעת אך על פי תרומתו הישירה לאירוע, אלא מתוך ראייה רחבה יותר של מטרתו המשותפת של ההמון שהוא היה חלק ממנו (ע"פ 10423/07 מדינת ישראל נ' סיטרי, פסקה 11 [פורסם בנבו (11.6.2008)]; עניין חמד, פסקה 5; ע"פ 6569/05 אלעיש נ' מדינת ישראל, פסקה יד [פורסם בנבו] (24.7.2006) [...]) [...] יש מקום ליתן משקל מתאים גם לפרק הזמן שבו נעברו העבירות, במהלכו הייתה האוכלוסיה האזרחית נתונה למתקפה של אלפי רקטות, כפי שמתואר בכתב האישום המתוקן, ובמקביל התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות, שכלל תקיפת כוחות הביטחון, כמו גם תקיפת אזרחים יהודים וערבים. גם בכך יש להקρίין גם על אפיוני החומרה של ההתפרעות והעבירות האחרות שבוצעו ממניע של גזענות."

10. בחינת הפסיקה הנוהגת מעלה כי מדיניות הענישה בעבירה של התפרעות והיזק בזדון, שנעברו בעת מבצע "שומר חומות", כוללת עונשי מאסר ממושכים:

א. בעניין אסוד, לעיל - המשיב לקח חלק בשני אירועי התפרעות במהלך "מבצע שומר חומות" בעיר עכו. אירוע ראשון בבית מלון שהוצת וכתוצאה מכך נגרם מותו של אדם וכן נזק רב לרכוש, יובהר כי למשיב לא יוחסה עבירת ההצתה. באירוע השני השתתף המשיב בהתפרעות בזמן שאחרים באותה התפרעות יידו אבנים לעבר שוטרים. בית המשפט המחוזי גזר את דינו לשניים עשר חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. בית המשפט העליון העמיד את העונש על עשרים ושניים חודשי מאסר בפועל.

ב. עפ"ג (מחוזי חי') 26952-04-22 **מדינת ישראל נ' אנטקלי** (נבו 09.05.2022) - המשיב השתתף בהתפרעויות אלימות בעיר עכו, במהלך "מבצע שומר חומות", במסגרתן זרק אבנים לעבר שוטרים. בית המשפט השלום דן את המשיב לשמונה חודשי מאסר בפועל. בערעור

על גזר הדין, בית המשפט המחוזי העמיד את עונשו על ארבעה עשר חודשי מאסר בפועל.

ג. עפ"ג (מחוזי חי') 26998-04-22 **מדינת ישראל נ' אבו היג'א** (נבו 09.05.2022) - המשיב השתתף בהתפרעות אלימה ביישוב תמרה, במהלך "מבצע שומר חומות", כאשר הוא רעול פנים ובין היתר יידה אבנים, יחד עם אחרים, על נידת משטרה. כשנעצר על ידי השוטרים ניסה לתקוף אותם ואיים עליהם. בית המשפט המחוזי העמיד את עונשו של המשיב על שישה עשר חודשי מאסר בפועל.

11. בשם לב למידת הפגיעה בערכים המוגנים, למדיניות הענישה הנוהגת כאמור ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, מצאתי לקבוע את מתחם העונש ההולם בעבירות האישום הראשון כנע בין **עשרה לבין עשרים חודשי מאסר בפועל**. לא מצאתי עילה לסטייה ממתחם העונש ההולם לקולה או לחומרה.

האישום השני - עבירות נשק

12. ביסודן של עבירות הנשק עומד ערך חיי האדם, הביטחון האישי ושלמות הגוף. לאור העובדה שהנאשם נשא עליו את הנשק ואף ירה בו, הגם שבשטחים בהם נוכחות אחרים אינה צפויה, מצאתי כי הפגיעה בערכים המוגנים היא ברף הבינוני. זאת בעיקר על רקע פוטנציאל הפגיעה באחרים מצד הנשק הנישא, והשימוש שנעשה בו ללא היתר, בלי נקיטת אמצעי זהירות וללא הדרכה בבטיחות הפעלת הנשק. בית המשפט העליון התייחס רבות לחומרתן של עבירות נשק, לכך שהפכו ל"מכת מדינה" ולצורך להחמיר עד מאוד בענישה בעניין. גם המחוקק התייחס לחומרת עבירות הנשק כשקבע לאחרונה בהוראת שעה עונשי מינימום לעבירות נשק, חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, אשר נכנס לתוקף בדצמבר 2021 ולכן חל במקרה זה. ראו למשל פסק דינו של כבוד השופט מינץ מהעת האחרונה ע"פ 5813/21 **ג'בארין נ' מדינת ישראל** (נבו 31.05.2022).

"רבות נכתב על עבירות נשק והתערבות ערכאת הערעור בקביעת העונש ההולם בכלל ובעבירות נשק בפרט. אם קיימת התערבות, היא בדרך כלל נעשית על מנת להחמיר בעונשם של עברייני נשק ולא להקל עמם. לאחרונה, נאמרו על ידי הדברים הבאים במסגרת ע"פ 8320/21 מדינת ישראל נ' בסילה [פורסם בנבו] (28.12.2021):

[...] על הצורך בהחמרה בעבירות נשק עמדתי לאחרונה ממש בעניין אבו עראר, שם ציינתי את הדברים הבאים:

'אין צורך להכביר במילים על אודות החומרה הנלווית לעבירות נשק. אין היום חולקין כי עבירות מסוג זה הפכו ל"מכת מדינה" של ממש (ראו לאחרונה: ע"פ 7473/20 מדינת ישראל נ' מחאמיד, פסקה 24 [פורסם בנבו] (29.6.2021); ע"פ 5993/21 סאלח נ' מדינת ישראל, פסקה 8 [פורסם בנבו] (29.11.2021); ע"פ 8416/20 עייאט נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.9.2021)). מכה זו מצריכה מענה הולם בדמות ענישה מחמירה של הטלת עונשי מאסר משמעותיים. מצויים אנו לעת הזאת במצב חירום של ממש בעניין עבירות נשק, ולא בכדי נתקבל עתה תיקון לחוק העונשין (חוק העונשין

(תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021) - שלא חל בענייננו - הקובע עונשי מינימום לעבירות נשק' (שם, פסקה 25).
כפועל יוצא מכך, ועם העלאת רף הענישה, עולה גם מתחם עונש המאסר הנכון והראוי בעבירות מעין אלו[...]"

13. בחינת הפסיקה בעבירות נשק מעלה כי הוטלו עונשים הכוללים רכיב של מאסר משמעותי. בנוסף יש התייחסות רבה להיות עבירות הנשק "מכת מדינה", לצורך בהרתעת הרבים, וכן לעובדה שהמחוקק נתן דעתו לעניין עת קבע הוראת שעה שמטרתה החמרת הענישה וקביעת עונש מינימום לעבירות נשק, כאמור בעניין ג'אברין לעיל. תיקון זה לא היה בתוקף במקרים שלהלן:

א. בעניין ג'אברין, לעיל - המערער יחד עם מערער נוסף, לשניהם עבר פלילי, הורשעו על פי הודאתם בעבירת החזקת נשק על כך שבחיפוש שערכו שוטרים במכונית בה נסעו נתפס רובה ציד ותחמושת. בית המשפט המחוזי דן אותם לשמונה עשר ולעשרים ואחד חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על העונש.

ב. ע"פ 6068/21 **מדינת ישראל נ' פקיה** (נבו 19.12.2021) - המשיב, בעל עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בכך שהוביל ונשא נשק וירה מנשק חם ירי באוויר. בית המשפט המחוזי גזר את דינו לארבעה עשר חודשי מאסר בפועל. המדינה ערערה על העונש. בית המשפט העליון הדגיש את הצורך בהרתעה בעבירות נשק, ובשים לב לכך שערכאת הערעור אינה נוהגת למצות את הדין, העמיד את עונשו של המשיב על עשרים וחמישה חודשי מאסר בפועל.

ג. ע"פ 1059/21 **פלואי נ' מדינת ישראל** (נבו 29.04.2021) - המערער הורשע על פי הודאתו על כך שהחזיק אקדח ותחמושת, לפי סעיף 144(א) בחוק העונשין. יום אחד לאחר חילופי דברים עם אחר הוציא את האקדח וירה מספר יריות באוויר, לפי סעיף 340(א) בחוק העונשין. כמו כן הורשע בעבירות איומים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיפים 192 ו-275 בחוק העונשין. בית המשפט המחוזי גזר את עונשו לארבעים ושניים חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על גזר הדין.

14. בבחינת נסיבות ביצוע העבירות נתתי דעתי לתכנון וליוזמה של הנאשם בהשגת הנשק והתחמושת; לפוטנציאל ההרסני שיש לנשק חם בהישג יד, אשר בקלות יכול לגרום לפגיעה חמורה בגוף ואף להביא לידי קיפוח חיי אדם; לעובדה שהנאשם הסתובב עם הנשק בציבור - בכך העלה את פוטנציאל השימוש בנשק ועלול היה להוות השראה לאחרים להשיג נשק; לכך שירה במספר הזדמנויות בנשק כשלושים כדורים בשטח שומם מאדם. הנאשם ציין כי החזיק את הנשק מטעמים ילדותיים - לעשות רושם. לא מדובר בנסיבה לחומרה אולם בסוג עבירה זה לא מצאתי שמדובר בנסיבה מקלה, מכיוון שעצם החזקת הנשק מקימה את הפוטנציאל הפוגעני של השימוש בו, יהא המניע להחזקה אשר יהא.

15. בשים לב למידת הפגיעה בערכים המוגנים; למדיניות הענישה הנוהגת כאמור; להגדרת עבירות הנשק כמכת מדינה; להוראת השעה שקבע המחוקק שמטרתה להחמיר בענישה ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, מצאתי לקבוע את מתחם העונש ההולם בעבירות האישום השני **כנע בין שלוש לבין שישים חודשי מאסר בפועל**. לא מצאתי עילה לסטייה ממתחם העונש ההולם לקולה או לחומרה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות וגזירת העונש

16. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות נתתי דעתי להודאתו של הנאשם בכתב האישום, ללא הסכמה עונשית מצד המאשימה, והחיסכון בזמן שיפוטי ומשאבי מערכת אכיפת החוק; להיותו במעצר ממשי כחצי שנה; לגילו הצעיר; לעברו הנקי וכן להסגרת הנשק לידי החוקרים, ענין המאיין מסוכנות נוספת מאותו נשק.

17. בגזירת עונשו של הנאשם מצאתי כי יש צורך להעביר מסר של הרתעה לרבים, מביצוע עבירות נשק. בעבירות נשק הצורך להרתיע נובע מפוטנציאל הנזק הטמון בהן ולאור התפשטות התופעה של החזקת נשק לא חוקי במדינה, על הפגיעות בגוף ובנפש הנגרמות מאותם כלי נשק השכם והערב. בנוסף יש ליתן את הדעת להוראת השעה שקבע המחוקק עם תיקון 140 לחוק העונשין, וכדי לשלוח מסר מרתיע לאחרים השוקלים להחזיק נשק מטעמים של עשיית רושם, או מכל טעם אחר, שידעו שהם צפויים לענישה מחמירה בשל מעשה שכזה.

18. בנסיבות שפורטו אני גוזר את עונשו של הנאשם כדלקמן:

א. בגין עבירות האישום הראשון אני גוזר על הנאשם עשרה (10) חודשי מאסר אשר יהיו עונש מאסר בפועל מיום מעצרו 16.01.2022.

ב. בגין עבירות האישום השני, בשים לב לצורכי הרתעת הרבים על פי סעיף 40 בחוק העונשין, אני גוזר על הנאשם עונש שאינו בתחתית המתחם שיעמוד על שלוש וחמישה (35) חודשי מאסר לריצוי בפועל. שני עונשים אלה יצטברו זה לזה מאחר שמדובר במעשים נפרדים.

העולה מהאמור הוא שהנאשם ירצה עונש מאסר בפועל סה"כ של ארבעים וחמישה (45) חודשים מיום מעצרו, 16.01.2022.

ג. לצד עונש זה ובנוסף, שנים עשר (12) חודשי מאסר אותם לא ירצה אלא אם בתוך שלוש (3) שנים מיום שחרורו ממאסר יעבור עבירות בנשק לפי סעיף 144 בחוק העונשין; וכן שישה (6) חודשי מאסר אותם לא ירצה אלא אם בתוך שלוש (3) שנים מיום שחרורו ממאסר יעבור עבירות התפרעות לפי סעיף 152 בחוק העונשין או עבירת היזק בזדון לפי סעיף 452 בחוק העונשין או עבירת ירי מנשק חם לפי סעיף 340א.

ד. בשים לב לקשיים הכלכליים עליהם הוצבע, ונוכח תקופת המאסר הממושכת, ראיתי להימנע מהוספת רכיב עונשי של קנס.

הצדדים קיבלו עותקי גזר הדין.

זכות ערעור כחוק מהיום, הודעה.

ניתן היום, כ"ד סיוון תשפ"ב, 23 יוני 2022, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד רונית גרניק-סופר, ב"כ הנאשם עו"ד מחמוד שאמי והנאשם באמצעות הליווי.

ארז פורת, שופט